

ivan
faktor

studentski centar
centar mladih
osijek 1981.

vlastimir
kusik

Radovi Ivana Faktora predstavljene na ovoj izložbi i projekcije nisu oblik retrospektivnog dokumenta o djelatnosti koju taj autor razvija i potiče u mediju fotografije i filma. Oni to nisu iz dva razloga: prvo, jer su to radovi koji po svom problematskom određenju ne predstavljaju refleksiju na već promišljeno medijsko iskustvo, i drugo, oni po vlastitoj internoj konstituciji isključuju svaki oblik dokumentarnosti, pa čak i sebe samih, odnosno, oni nisu dokument nečega što je postojalo izvan sredstava kojima se

koristio. Problem što ga autor razvija i postupak koji primjenjuje eksplicira se kao rad u mediju isključivo kao rad s medijem, drugim riječima, ne postoje bilo kakvi poticajni elementi izvan filma i fotografije čije preoblikovanje čini smisao i sadržaj tih radova. Unutrašnji sistem po kojemu ti radovi funkcioniraju kao komunikacija nije stoga hermetička struktura u kojoj se vizuelna stvarnost transformira na principu redukcije izražajnih sredstava, već se taj sistem ostvaruje kao akt medijskog samoistraživanja, čega je rezultat otvorena ali slojevita struktura upotrebljavanog sredstva.

Oblik komunikacije koji se u takvu sistemu rada predlaže, čega je krajnji rezultat razumijevanje smisla samog djela, zasniiva se na razumijevanju i rekonstrukciji postupka što ga je autor primijenio. Tako se komunikacijski kanal uspostavlja prema razini i smislu problema što ga i kako ga autor razvija, a ne prema djelu koje funkcionira kao rezultat, odnosno objekt neovisan o radnom postupku koji mu je pretodio.

Rad s fotografijom, I. program iz 1980. godine, nastao je postupkom snimanja televizijskog ekrana, uključenog tv-aparata koji emitira tzv. praznu sliku. Foto-aparat imao bi registrirati tu praznu sliku, međutim, u procesu razvijanja, ovisno o dužini razvijanja, pojavljuje se tamna sjena koja je nastala u postupku nastajanja slike fotografije. Fotografija je, dakle, registracija akta vlastitog nastajanja, a ne viđene (prazne slike) realnosti (televizijskog ekrana).

Rad Bijeli zid 4—0,5 m. 0,5—4 m, niz je fotografija nastalih postupkom mijenjanja regulatora daljine na aparatu. Aparat je u svim fazama jednako udaljen od objekta (bijeli zid), vizuelno se pomaci ne vide, ali oni postoje jer se mijenja položaj objektiva što je uvjetovano konstrukcijom aparata, a rezultat

je uvijek drukčija konstitucija slike. Kako je registrirani motiv ionako vizuelno neodređen, jedini vizualizirani dokaz vidljiv je na rubovima filma gdje se primjećuju promjene oštine, ali je važniji od toga poredak fotografija koji je zapravo poredak stvari što čine strukturu toga rada. Plastificirani crni omot za foto-papir funkcionira kao zaštita od svjetlosti za taj papir. Snimljen sa obje svoje strane i kopiran samo jedanput on gubi funkcionalni smisao i postaje rad-objekt fotografije same. Taj je postupak primijenjen u radu Plastificirani crni papir I, II iz 1981. godine. Radovi s filmovima, Autoportret, EUMIG S 905 i FDS-40 W, ulaze u kategoriju eksperimentalnog filma. Problemski, to su radovi koji također pretpostavljaju razumijevanje upotrebe kamere i projektora kao, za onog autora, osnove medijske komunikacije. Autoportret je akt snimanja kamerom Super 8 vlastitog tijela s fiksiranom oštrinom namještenom na najmanjoj mogućoj udaljenosti od tijela. Promjenom udaljenosti, ovisno o dijelu tijela koji se snima, mijenja se oštrina, čega je rezultat potpuno amorfnu strukturu slike. Važnost rada proizlazi iz načina upotrebe sredstva (kamera) neovisno o vizuelnom efektu koji se ostvaruje u toku projekcije.

EUMIG S 905 rad je za koji je upotrijebljena kamera za snimanje projektora (EUMIG S 905), potom projektor projicira film (sam sebe) da bi kamera snimila samoprojekciju točno po rubu pravokutnog formata svjetlosti (slike) kopije projektora koja se projicira kao zaključni moment rada.

FDS-40 W film je nastao postupkom snimanja neonske lampe od 40 W koja zbog kvara titra. Dužina filma određena je brojem titraja (lampe) odnosno brojem svjetlosnih titraja, registriranih i strukturiranih kao osnove konstitucije filma. Autor je taj broj unaprijed odredio, ima točno 1000 titraja.